

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 19 december

Mål nr

Ö 5374-13

KLAGANDE

A-CBO

Ombud: TK

MOTPART

Polismyndigheten i Stockholms län, Trafikenheten

Box 4060

171 04 Solna

SAKEN

Felparkeringsavgift

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2013-10-14 i mål ÖÄ 4279-13

Dok.Id 100875

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax 08-561 666 86	08:45-12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15-15:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstadamstolen.se	

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut undanröjer Högsta domstolen betalningsansvaret för felparkeringsavgiften, Polismyndigheten i Stockholms läns ärendenummer 7152-6887-6.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

A-CBO har yrkat att betalningsansvaret för felparkeringsavgiften ska undanröjas.

Polismyndigheten i Stockholms län har motsatt sig ändring av hovrättens beslut.

SKÄL

Bakgrund

1. Den 3 januari 2013 utfärdades en parkeringsanmärkning för en bil som tillhörde A-CBO och som stod uppställd på Kärrtorpsvägen i Stockholm kl. 14.24–14.32 samma dag. På platsen gällde parkeringsförbud enligt en lokal trafikföreskrift.
2. A-CBO bestred betalningsansvar på den grunden att uppställningen inte var att betrakta som parkering. Föraren och en passagerare hade gemensamt ledsagat en 92-årig kvinna till en lägenhet på andra våningen. Kvinnan hade kraftigt nedsatt syn och svårt med balansen. Gångvägen från gatan till porten var isig och dåligt snöröjd. Det tog därför 10–15 minuter att följa henne. A-CBO har också uppgett att det av säkerhetsskäl behövdes två personer som hjälpte kvinnan.

3. Polismyndigheten i Stockholms län lämnade bestridandet utan bifall. Sedan A-CBO överklagat beslutet undanröjde tingsrätten betalningsskyldigheten. Hovrätten har ändrat tingsrättens beslut och ålagt A-CBO betalningsansvar för felparkeringsavgiften.

Författningsregleringen

4. Med parkering avses enligt 2 § förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner uppställning av ett fordon med eller utan förare av någon annan anledning än som 1. föranleds av trafikförhållandena, 2. sker för att undvika fara, eller 3. sker för på- eller avstigning eller på- eller avlastning av gods.

5. Enligt 11 kap. 9 § första stycket 7 trafikförordningen (1998:1276) får ett fordon trots parkeringsförbud parkeras när det används vid transport av sjuka eller rörelsehindrade. Undantaget gäller enligt andra stycket bara om omständigheterna kräver det och särskild försiktighet iakttas.

Parkering

6. Lagstiftaren har inte gjort några uttalanden om vad som ska avses med uttrycket på- eller avstigning i 2 § förordningen om vägtrafikdefinitioner. Det finns inte heller någon vägledande rättspraxis om detta. I tre rättsfall som gällde tidigare lagstiftning – NJA 1959 s. 349, NJA 1961 s. 468 och NJA 1963 s. 1 – har Högsta domstolen haft att tillämpa uttrycket på- eller avlastning av gods. Detta uttryck omfattar inte bara att godset lastas i eller ur en bil, utan också att det forslas till eller från en fastighet och även inom fastigheten.

7. I uttrycket på- eller avstigning får rent språkligt anses ligga något som sker kortvarigt. Utgångspunkten bör vara att föraren ska stanna i eller nära bilen. Att inte alla situationer där det finns ett behov av att ställa upp bilen under en kort tidsrymd omfattas får anses framgå av att flera sådana situationer är undantagna från parkeringsförbudet genom 11 kap. 9 § trafikförordningen. Det gäller exempelvis brådskande tjänsteutövning av vissa yrkeskategorier (p. 6) och – som nämnts ovan – transport av sjuka eller rörelsehindrade (p. 7).

8. Undantagsbestämmelserna fanns tidigare i 159 a § vägtrafikkungörelsen (1972:603). I förordningsmotiv den 9 februari 1984 uttalade regeringen att undantaget för transport av sjuka och rörelsehindrade var avsett att tillämpas inte bara vid ambulanstransporter och liknande, utan även vid andra tillfälliga behov. Det avsågs kunna utnyttjas av vem som helst som transporterar en sjuk eller rörelsehindrad person och i samband med det lämnar nödvändig personlig assistans. Det underströks samtidigt att regeln var en undantagsbestämmelse avsedd att täcka vissa kvalificerade behov som inte kunde fångas upp av övriga dispensmöjligheter. Tillämpningen skulle vara restriktiv.

9. Mot den angivna bakgrunden bör privata transporter av rörelsehindrade som behöver hjälp efter att de kommit ut ur fordonet anses omfattade av undantagsbestämmelsen i 11 kap. 9 § första stycket 7 trafikförordningen. Undantaget bör gälla även för andra likartade kvalificerade fall. Sådana situationer bör därmed inte anses omfattade av uttrycket avstigning i definitionen av parkering i 2 § förordningen om vägtrafikdefinitioner. Det innebär att sådan uppställning utgör parkering.

Bedömningen i detta fall

10. Transporten i det aktuella fallet avsåg en 92-årig kvinna med kraftigt nedsatt syn och svårigheter med balansen. Hon var rörelsehindrad på ett sådant sätt att undantaget från parkeringsförbudet för transport av sjuka och rörelsehindrade var tillämpligt. Omständigheterna får anses ha krävt att parkering skedde på angivet sätt, och såvitt har framkommit iakttogs särskild försiktighet (11 kap. 9 § andra stycket trafikförordningen).

11. I enlighet med det anförda var parkeringen tillåten. Betalningsansvaret för felparkeringsavgiften ska alltså undanröjas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Ann-Christine Lindeblad, Kerstin Calissendorff, Göran Lambertz (referent) och Anders Eka
Föredragande justitiesekreterare: Ann-Sofie Bodin